

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 2730/05
30.11.2005. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Војимира Цвијовића, председника већа, Јованке Кажих, Браниславе Апостоловић, Миломира Николића и Јасминке Станојевић, чланова већа у парници тужиоца – против-туженог АА, против тужене-против тужиле ББ, чији је пуномоћник БВ, адвокат, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Београду Гж.10809/04 од 31.3.2005.године, у седници одржаној 30.11.2005.године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Петог општинског суда у Београду П. бр. 3683/95-07 од 3.10.2003.године и пресуда Окружног суда у Београду Гж. бр.10809/04 од 31.3.2005.године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Петог општинског суда у Београду П. број 3693/95-97 од 3.10.2003.године одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца – против туженог АА да се утврди да је његов отац, сада пок.ПП бивши из Београда власник двособног стана у приземљу у згради изграђеној на кат.парцели аа КО ВВ, на дну дворишта у улици ГГ, те да се обавезе тужени ДД да тужиоцу АА накнади трошкове парничног поступка , а све у року од 15 дана од пријема отправка пресуде. Ставом 2 пресуде усвојен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца ДД чији је наследник кћерка ББ, па се утврђује да је тужени ДД власник стана из става 1 и 2 пресуде, па се обавезује тужилац АА да се са свим лицима и стварима исели из овог стана и исти слободан од ствари и лица преда туженој ББ на несметано коришћење и располагање, а све у року од 15 дана од пријема отправка пресуде. Ставом 3 пресуде обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 91.700 динара.

Окружни суд у Београду је пресудом Гж. 10809/04 од 31.3.2005.године одбио као неосновану жалбу тужиоца – противтуженог и првостепену пресуду потврдио.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију тужиоца са предлогом да се изјављена ревизија као недозвољена одбаци.

Неосновано се одговором на ревизију предлаже да се ревизија одбаци као недозвољена.

Тужилац је тужбу ради утврђења права својине поднео 12.10.1995.године. У тужби није назначена вредност предмета спора у смислу члана 40. став 2. ЗПП-а, па је за оцену дозвољености ревизије меродован онај износ који је суд узео за одређивање таксе на поднету тужбу. Према наредби суда од 13.10.1995.године тужиоцу је наложено да плати таксу за тужбу у износу од 100 динара коју је тужилац према признаници у списима од 30.9.1995.године платио. Плаћени износ судске таксе на тужбу од 100 динара према Закону о судским таксама ("Службени гласник РС" број 28/94, ступио на снагу 23.4.1994.године) важећег у време поднете тужбе 12.10.1995.године одговара вредности предмета спора износу преко 25.000 до 250.000 динара. На основу члана 491. став 4. ЗПП-а ("Службени гласник РС" број 125 од 22.11.2004.године) и Закона о изменама Закона о парничном поступку ("Службени лист СРЈ" број 3/02 од 18.1.2002.године) дозвољеност ревизије се цени према одредбама Закона о парничном поступку важећем до ступања на снагу наведеног Закона о изменама Закона о парничном поступку који је ступио на снагу 26.1.2002.године, а према коме ревизија није дозвољена ако вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази износ од 15.000 динара. Како у овом поступку а према наплаћеној такси за тужбу вредност предмета спора прелази износ од 15.000 динара то је изјављена ревизија дозвољена.

Ревизија је дозвољена и против одлуке о противтужбеном захтеву, иако суд у поступку није наложио туженом – противтужиоцу плаћање таксе за поднету противтужбу, а због тога што су предмет тужбеног и противтуженог захтева утврђење права својине на истој непокретности.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 386. ЗПП-а.

Ревизија је основана.

Одлука о тужбеном и противтужбеном захтеву заснована је на чињеничном стању да је тужени ДД, који је преминуо у току поступка, а чији је наследник његова кћерка ББ, на основу уговора о купопродаји Ов.

број 3073/54 од 19.8.19954.године купио непокретност описану у зкул.бб КО ВВ1, парцела број вв укупне површине 570,07 м2. На овој парцели тужени је на основу грађевинске дозволе изградио уличну кућу ГГ, и да је тражио дозволу за градњу гараже у дну плаца, па је на основу добијене дозволе за изградњу гараже изградио кућу, у којој се налази стан који је предмет тужбеног и противтужбеног захтева. Између ова два објекта сестра туженог саградила је стан од собе и кухиње. Тужени ДД довео је родитеље из села који су живели у спорној кући у дну дворишта која се састојала од двособног стана, а потом је дошао у Београд отац тужиоца, а брат туженог ДД, сада покојни ПП који је становао у спорној кући све до 1980.године. Тужени ДД је своме брату ПП, преминулом пре покретања ове парнице, дозволио да користи спорну непокретност и да издаје како би га помагао. Пре покретања овог поступка тужени ДД је 1995.године изградио кућу за коју му је издато одобрење за градњу дворишне стамбене зграде П+1+ПК са подрумом.

Из утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је неоснован тужбени а основан противтужбени захтев и одлучио као у изреци пресуде.

Закључак првостепеног суда прихвата и другостепени суд, дајући разлоге за неоснованост тужбеног захтева и то да покојни ПП није учествовао у изградњи непокретности, а како није живео у заједничком домаћинству са својим братом сада покојним ДД то није ни могао да стекне својину на спорној непокретности по основу градње.

Оцењујући споразум закључен 24.4.1987.године између браће пок.ПП и ДД оба нижестепена суда изводе закључак да је овим споразумом регулисан начин коришћења непокретности која је предмет тужбеног и противтужбеног захтева и да такав споразум не представља основ стицања права својине. Према разлозима другостепеног суда при околности да је отац тужиоца, сада пок.ПП преминуо пре подношења тужбе, тужилац нема право да тражи да се утврди да је његов отац власник непокретности, јер је то право припадало само пок.ПП.

Основан је разлог ревизије да је одлука о тужбеном и противтужбеном захтеву заснована на погрешној примени материјалног права, а због погрешне примене материјалног права чињенично стање није потпуно утврђено.

По оцени Врховног суда не може се прихватити ни један од разлога побијане пресуде због којих је одбијен тужбени захтев као неоснован. Право својине је имовинско право, предмет наслеђивања, па тужилац, сада син пок.ПП може и има правни интерес да тражи утврђење права својине његовог оца на непокретности која је предмет тужбеног захтева. Закључак другостепеног суда да је захтев неоснован због околности да непокретност која је предмет тужбеног захтева не постоји не може се прихватити јер тужилац тражи утврђење права својине на физички одређеном делу – двособном стану у приземљу у згради изграђеној на кат.парцели из става 1 и 2 изреке првостепене пресуде, па како тако одређених физички део постоји, а предмет је и споразума закљученог између ПП и ДД, то тужилац може да тражи утврђење права својине на физички одређеном делу сада постојеће изграђене зграде. Овај разлог нижестепених судова за неоснованост тужбеног захтева нејасан је јер је усвојен противтужбени захтев за утврђење права својине на истој непокретности, физички одређеном делу – стану у сада постојећој изграђеној згради, и наложено тужиоцу – противтуженом да се исели из стана.

Споразум од 24.4.1987.године, закључен између браће ПП и ДД представљао би законит и дозвољен правни посао за стицање права својине у смислу одредбе члана 20. Закона о основама својинско правних односа.

Како је тужилац тражио утврђење права својине на непокретности која је предмет споразума закљученог 24.4.1987.године између његовог оца и туженог ДД, брата тужиоцевог оца, то је за одлуку о тужбеном захтеву требало утврдити чињенице од којих зависи шта је предмет закљученог споразума. Закључак нижестепених судова да је споразумом регулисан начин коришћења непокретности која је предмет тужбеног захтева не може се прихватити. Самим споразумом о коришћењу дворишне породичне зграде наведено је да је зграда у односу на коју се уређује начин коришћења власништво ПП. Чланом 1. споразума изричито је предвиђено да су ПП и сада покојни отац ЋЋ заједничким радом и средствима изградили мању породичну стамбену кућу, на парцели на којој право коришћења има ДД, брат ПП. Чланом 2 споразума ДД признаје ПП искључиво право коришћења и располагања непокретности – кућом која је предмет тужбеног захтева, па како су ова призната права по споразуму садржина права својине нејасан је закључак побијане и првостепене пресуде да тужени ДД наведеним споразумом није признао право својине оцу тужиоца на непокретности која је предмет споразума и тужбеног захтева. Чланом 3. Споразума не одузима се право располагања оцу тужиоца, већ се ово право ограничава посебном сагласношћу ДД, а које ограничење се може ценити уз ограничење из члана 4. у погледу избора личности – купаца а све у циљу неузнемиравања других станара и ремећена кућног реда због постојања изграђене породичне зграде на истој парцели власништво ДД.

У односу на наведене околности, које нису утврђене у поступку, као и на чињеницу да тужилац станује у стану који је предмет тужбеног захтева, а да у поступку нису утврђене околности од којих зависи по ком основу тужилац станује у стану који је предмет споразума, није се могао извести правилан закључак које је право предмета овог уговора, и каква је била воља странака при закључењу споразума.

У поновном поступку суд ће утврдити чињенице на које је указано овим решењем, а од којих зависи примена материјалног права и одлука о тужбеном и противтужбеном захтеву.

Из изложеног Врховни суд је применом одредбе члана 395. став 2. ЗПП-а, укинуо првостепену и побијану пресуду и предмет вратио на поновно суђење. На основу члана 491. став 4. ЗПП-а ("Службени гласник РС" број 125 од 21.11.2004.године) о ревизији је одлучено по правилима парничног поступка која су важила до ступања на снагу овог закона.

За Председника већа

судија,

Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка

ср